

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος Λ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1812	Δευτέρα τοῦ ἁγίου Πνεύματος 24 Ἰουνίου 2013	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης
---	--	---

Ἡ ἁγία Τριάς πρότυπο ἐνότητος

Τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος εἶνε **τὸ ἀνώτερο ἀπ' ὅλα**, εἶνε τὸ «ὄνομα τὸ ὑπὲρ πάντων ὀνομα» (Φιλπ. 2,9).

Ἡ διδασκαλία περὶ ἁγίας Τριάδος εἶνε τὸ κέντρο ὅλης τῆς δογματικῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας μας, τὸ δόγμα τῶν δογμάτων. Αὐτὸ ὁμολογοῦμε στὸ **Σύμβολο τῆς πίστεως**: δικηρύττουμε τὸ τρισυπόστατο τῆς Θεότητος. Κατὰ τοῦτο ἡ πίστι μας διαφέρει ἀπὸ τὰ ἄλλα θρησκευόμενα: πιστεύουμε ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε ἕνας ἀλλὰ τρισυπόστατος: Πατὴρ, Υἱὸς καὶ ἅγιον Πνεῦμα – ἁγία Τριάς, ἐλέησον τὸν κόσμον σου.

Καὶ ἡ **θεία Λειτουργία** ἀρχίζει πάλι μὲ τὴν ἐπικλήσι τῆς ἁγίας Τριάδος: «*Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων*». Τί σημαίνουν αὐτὰ ἂν τὰ μεταφέρουμε σὲ ἀπλοϊκὴ γλῶσσα: «ἦ Θεέ μου, πόσο ὁμορφος εἶν' ὁ κόσμος, ὁ ὕλικός καὶ πνευματικός, ποὺ δημιουργήσες σὺ ὁ Πατὴρ διὰ τοῦ Υἱοῦ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ! – Τριάς ἁγία, δόξα σοι.

***

Νὰ μιλήσουμε, ἀγαπητοί μου, γιὰ τὴν ἁγία Τριάδα; Κατ' ἀρχὴν πρέπει νὰ ποῦμε μὲ πικρία, ὅτι **ἡ σύγχρονη γενεὰ δὲν συγκινεῖται** πλέον ἀπὸ τὰ ὑπερφυσικά γεγονότα. Παλαιότερα, τὸν Γ' μὲ Δ' αἰῶνα, οἱ ἄνθρωποι συγκλονίζονταν μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἁγίας Τριάδος. Ὁ δὲ Μέγας Ἀθανάσιος, ὁ πρόμαχος τῆς Ὁρθοδοξίας, ἔδωσε μάχες κραταιὰς γιὰ τὸ ὀρθόδοξο δόγμα.

Ὁ Ἄρειος ἀρνήθηκε τὴ θεότητα τοῦ Χριστοῦ. Οἱ ὀπαδοί του μετὰ θέλησαν νὰ ἔρθουν σὲ κάποιο συμβιβασμό. Ἀλλὰ μερικὰ πράγματα εἶνε ἀσυμβίβαστα, ἀλήθεια καὶ ψεῦδος δὲν συμβιβάζονται. Καὶ τί συμβιβασμὸ πρότειναν αὐτοὶ; Δὲν ζητοῦμε τίποτε ἄλλο, ἔλεγαν: ἐκεῖ ποὺ λέμε «...γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο» (Σύμβ. πίστ. 2), στὸ «ὁμοούσιον» νὰ προστεθῇ ἕνα γράμμα, τὸ μικρότερο τοῦ ἀλφαβήτου, τὸ γιώτα. Ἄντι νὰ λέμε «ὁμοούσιον» νὰ λέμε «ὁμο-ι-ούσιον». Ἔτσι

ὁμως ἄλλαξε τελείως ἡ διδασκαλία. Ἄλλο «ὁμοούσιος» καὶ ἄλλο «ὁμο-ι-ούσιος». Οἱ ὀρθόδοξοι δὲν τὸ δέχτηκαν. Καὶ γιὰ ἕνα γιώτα συγκλονίστηκε ὁ κόσμος, θυσιάστηκαν μάρτυρες καὶ ὁμολογηταὶ τῆς πίστεως, γιὰ νὰ μείνῃ τὸ Σύμβολο τῆς πίστεως ἀπαραχάρακτο.

● Βλέπετε πῶς ἦταν τότε οἱ πιστοὶ; Σήμερα δυστυχῶς εἶνε **ἀδιάφοροι**. Ἄν μιλήσῃς γιὰ δόγματα, θὰ χασμουρηθοῦν. Μίλα τους γιὰ λεφτά, γιὰ γυναῖκες καὶ σέξ, γιὰ συνοικέσια καὶ γάμους, γιὰ πολιτικὴ καὶ ἐκλογές... κάθονται καὶ ἀκοῦνε μέχρι τὶς πρωινὲς ὥρες. Γιὰ τὴν ἁγία Τριάδα, γιὰ τὸ δόγμα τῶν δογμάτων; τίποτα.

Ἕνας διανοούμενος, ὁ Τζοβάννι Παπίνι, ποὺ ἦταν ἄπιστος καὶ κατόπιν πίστεψε, μελετώντας τὸ Εὐαγγέλιο ἔγραψε τὸ βιβλίον «Ἱστορία τοῦ Χριστοῦ» ποὺ μεταφράστηκε σὲ πολλὰς γλῶσσες. Ἐκεῖ λέει, ὅτι οἱ ἄνθρωποι σήμερα δὲν πιστεύουν στὴν ἁγία Τριάδα: μιὰ ἄλλη τριάδα λατρεύουν. Ποιά εἶνε **ἡ τριάδα τοῦ κόσμου**: πρῶτον ἡ δύναμις μὲ σύμβολο τὸ ξίφος (τὸ ξίφος μου θὰ δημιουργήσῃ ἱστορία, ἔλεγε ὁ Χίτλερ, χίλια χρόνια θὰ κυβερνῶ τὸν κόσμο...), δεῦτερον τὸ χρῆμα – ἔχεις λεφτά; ἀγοράζεις τὰ πάντα–, καὶ τρίτον τὸ σέξ. Αὐτὰ βασιλεύουν. Ἡ ἁγία Τριάς ἀντιμετωπίζεται μὲ ἀδιαφορία.

● Ἀδιάφοροι εἶνε σήμερα οἱ ἄνθρωποι: κι ὄχι μόνο ἀδιάφοροι ἀλλὰ καὶ **ἄπιστοι**, ἀκόμη καὶ ἐχθροὶ τῆς πίστεως. Χλευάζουν, ἀμφισβητοῦν, θέλουν ἀποδείξεις. Ἄκου ἐκεῖ, λένε: εἶνε δυνατὸν τὰ τρία νὰ εἶνε ἕνα καὶ τὸ ἕνα νὰ εἶνε τρία;... Τί ἔχουμε νὰ ἀπαντήσουμε σ' αὐτοὺς;

Ὁμολογοῦμε ὅτι τὸ δόγμα τῆς ἁγίας Τριάδος εἶνε μυστήριον. Ἀλλὰ ἐρωτῶ: **εἶνε τὸ μόνο μυστήριον**; Χίλια μυστήρια ὑπάρχουν στὴ φύσι. Ποῦ νὰ τ' ἀπαριθμήσω; Μυστήριον ὁ ἠλεκτρισμός – τί εἶνε ὁ ἠλεκτρισμός; δὲν ἀπήντησε ἀκόμα ἡ ἐπιστήμη. Τί εἶνε ὁ μαγνητισμός; τί εἶνε ἡ παγκόσμιος ἔλξις; τί εἶνε ἡ πυρηνικὴ ἐνέργεια; τί εἶνε ὄλ' αὐτά; Μυστήρια. Λῦσε λοιπόν, ἄνθρωπε ὑπερήφανε, τὰ μυστήρια τὰ

φυσικά, καὶ μετὰ τὰ τολμᾶς τὰ ζητᾶς τὰ κατανόησης τὸ ὑπερφυστικότερο, τὸ ὑψιστὸ μυστήριον τῆς ἁγίας Τριάδος. Μπροστὰ σ' αὐτὸ καὶ τὰ μεγαλύτερα πνεύματα ἰλιγγιοῦν.

Ἐνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ πνεύματα ἦταν ὁ **ἱερός Αὐγουστίνος**, τοῦ ὁποίου ἀναξίως φέρω τὸ ὄνομα. Ὁ ἅγιος Αὐγουστίνος προσπάθησε νὰ λύσῃ τὸ μυστήριον τῆς ἁγίας Τριάδος. Νύχτες ὀλόκληρες μελετοῦσε γιὰ νὰ ἐξηγήσῃ πῶς τὰ τρία εἶνε ἓνα. Δὲν μπόρεσε. Ζαλισμένος βγήκε ἀπὸ τὸ σπουδαστήριό του, πήγε στὴν ἀκρογιαλιά, κ' ἐκεῖ τί εἶδε· εἶδε ἓνα μικρὸ παιδάκι νὰ ἔχη ἀνοίξει μιὰ λακκούβα στὴν ἀμμουδιά καὶ μ' ἓνα κουβαδάκι νὰ φέρνῃ νερὸ ἀπ' τὴ θάλασσα. –Τί κάνεις ἐδῶ, παιδί μου; τὸ ρώτησε. –Νά, λέει τὸ παιδί, θ' ἀδειάσω τὴ θάλασσα μέσα στὴ λακκούβα. –Αὐτό, παιδί μου, εἶνε ἀδύνατον. Καὶ τότε τὸ παιδί, ποῦ δὲν ἦταν παιδί ἀλλὰ ἦταν ἄγγελος, τοῦ λέει· –Ἐὰν αὐτὸ εἶνε ἀδύνατον, τότε πόσο πιὸ ἀδύνατον εἶνε νὰ χωρέσῃ τὸ μυστήριον τῆς ἁγίας Τριάδος μέσα στὸ μικρὸ μυαλὸ τοῦ ἀνθρώπου;... Τὸ μυστήριον προσεγγίζεται ὄχι μὲ τὴ λογικὴ ἀλλὰ μὲ τὴν κεραία τῆς πίστεως· τὸ δεχόμεθα μὲ τὴν πίστι.

● Ὑπάρχουν καὶ κάποιοι ἄλλοι ἄπιστοι ποῦ λένε· Καλά, κι ἂν τὸ δεχτοῦμε **τί ὠφέλεια** ἔχουμε; τί κερδίζουμε ἂν πιστέψουμε στὴν ἁγία Τριάδα;...

Ἀπαντοῦμε. Ἄν καὶ τὰ δόγματα φαίνονται ὅτι εἶνε ξηρὰ καὶ δὲν ἔχουν καμμιά ἐπιρροὴ ἐπάνω στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἐν τούτοις ἔχουν μεγάλη, πολὺ μεγάλη ἐπιρροή. Ἐνα δέντρο ἀποτελεῖται ἀπὸ πολλὰ μέρη· ποιὸ ἀπ' αὐτὰ εἶνε τὸ σπουδαιότερο; Δὲν εἶνε οὔτε ὁ κορμός, οὔτε τὰ κλαδιά, οὔτε τὰ φύλλα, οὔτε τὰ ἄνθη· τὸ σπουδαιότερο στὸ δέντρο εἶνε ἐκεῖνο ποῦ δὲν φαίνεται, ἡ ρίζα, ἓνα ξερὸ πρᾶγμα θαμμένο μέσ' στὸ χῶμα. Φαίνεται ξερό, ἀλλὰ εἶνε; Ἄν κόψῃς τὴ ρίζα, τὸ δέντρο ξεράθηκε· ἀπ' αὐτὴν ἀντλοῦν χυμούς καὶ ὁ κορμός καὶ τὰ κλαδιά καὶ τὰ φύλλα καὶ τὰ ἄνθη. Ὅπως λοιπὸν στὸ δέντρο τὸ σπουδαιότερο μέρος εἶνε ἡ ρίζα, ἔτσι κ' ἐδῶ ρίζα, ρίζα μὲ τρεῖς κλώνους, εἶνε ἡ ἁγία Τριάδα. Κ' ἔχει μεγάλη σπουδαιότητα τὸ δόγμα αὐτὸ στὴ ζωὴ μας. Ποιὸ θεωρεῖται σήμερον ζωτικὸ θέμα, ζήτημα ποῦ μᾶς καίει; **Ἡ ἐνότης!** Μεγάλον πρᾶγμα ἡ ἐνότης. Ἄν ρίξουμε ὅμως ἓνα βλέμμα γύρω μας, ποῦ εἶνε ἡ ἐνότης; Ὑπάρχει ἐνότης στὸ πρόσωπο; Ἄν ρωτήσετε ψυχολόγους, θὰ σᾶς ποῦν ὅτι καὶ ὁ πιὸ λογικὸς ἄνθρωπος ἔχει τὸ λεγόμενο «πεντάλεπτο τῆς τρέλλας». Ποῦ ἡ ἐνότης τοῦ ψυχικοῦ μας βίου; Διχασμένες προσωπικότητες εἴμαστε. Ὑπάρχει, κατόπιν, ἐνότης στὴν οἰκογένεια; Τί δείχνουν τὰ διαζύγια,

τὰ οἰκογενειακὰ δράματα καὶ ἐγκλήματα; Κάποιος παντρεμένος, ποῦ πήρε μάλιστα τὴ γυναῖκα του ἀπὸ ἔρωτα, ὅταν μετὰ τὸ γάμον τὸν ῥώτησαν πῶς περνάει, εἶπε· Δὲν ἔχουμε ἁρμονία· ὅταν γνώρισα τὴ γυναῖκα μου, τότε ...ἀγάπησα τὸ σκύλο μου! Γι' αὐτὸ κοντεύουμε νὰ καταντήσουμε Σικάγο. Ὑπάρχει, τέλος, ἐνότης στὴν κοινωνία; Διαιρεθήκαμε μεταξύ μας, ἡ μικρὴ μας πατρίδα εἶνε χωρισμένη σὲ κόμματα... Ποῦ, ἐπὶ τέλους, ὑπάρχει ἐνότης;

Ὅχι στὴ γῆ. Ὑψώστε τὰ μάτια σας πάνω ἀπ' τὰ βουνά, στὸν οὐρανὸ. Περάστε τὸν ἥλιο, τὰ ἀστέρια, τοὺς γαλαξίες. Προχωρήστε καὶ φθάστε ἐκεῖ ποῦ ἀκούγεται τὸ «Ἰωσαννά» ἀπὸ τὰ ἀρχαγγελικὰ τάγματα, **στὸ θρόνον τοῦ Κυρίου**, τοῦ Τρισυποστάτου Θεοῦ. Ἐκεῖ εἶνε ὁ Πατήρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα. Τὰ τρία αὐτὰ πρόσωπα ἔχουν μεταξύ τους ἐνότητα. Ὁ,τι σκέπτεται ὁ Πατήρ, σκέπτεται ὁ Υἱός· κι ὅ,τι σκέπτεται ὁ Υἱός, σκέπτεται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Ὁ,τι ἀγαπᾷ ὁ Πατήρ, ἀγαπᾷ καὶ ὁ Υἱός· κι ὅ,τι ἀγαπᾷ ὁ Υἱός, ἀγαπᾷ καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Ὁ,τι θέλει ὁ Πατήρ, θέλει καὶ ὁ Υἱός· κι ὅ,τι θέλει ὁ Υἱός, θέλει καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Καμμία διχόνοια. Ἐνότης ἀδιάσπαστη, πρότυπον ἐνότητος, ἀρχέτυπον ἐνότητος. Γι' αὐτὸ ὁ Χριστὸς ὅταν ἔφευγε ἀπὸ τὸν κόσμον, τὴ Μεγάλῃ Πέμπτῃ τὸ βράδυ, ἔκανε ἐναγώνια προσευχὴ πρὸς τὸν Πατέρα καὶ εἶπε· Πατέρα οὐράνιε, σὲ παρακαλῶ «*ἵνα ὧσιν ἔν*» (Ἰω. 17,12 κ.ἑ.), οἱ Χριστιανοὶ ποῦ πιστεύουν στὸ ὄνομά μου νὰ εἶνε ἓνα. «*Καθὼς σύ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ κάγω ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἐν ὧσιν,.... ἵνα ὧσιν ἐν καθὼς ἡμεῖς ἐν ἐσμεν*» (Ἰ.ἀ. 17,21-23). Ἔτσι ἡ ἐνότης τῶν προσώπων τῆς Θεότητος εἶνε πρότυπον γιὰ μᾶς, πῶς ν' ἀποκτήσουμε ἑμεῖς ἐνότητα. Καὶ στὴν θεῖα λειτουργία λέμε «*Τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως...*» (θ. Λειτουργ.).

* * *

Μεγάλον πρᾶγμα ἡ ἐνότης. Ἦταν κάποτε ἡ πατρίδα μας ἐνωμένη. Καὶ τότε ἔφτασε μέχρι τὰ ἄστρα· θὰ πραγματοποιοῦσε τὰ μεγαλύτερα ὄνειρα. Ἦρθε μετὰ ἡ διαίρεσις, διχαστήκαμε, διαιρεθήκαμε, καταστραφήκαμε.

Ἐνότης! Ἐνότης προσωπική, οἰκογενειακή, κοινωνική, ἐθνική, ἐνότης πανανθρώπινη. «*Γενήσεται μία ποίμνη, εἰς ποιμὴν*» (Ἰ.ἀ. 10,16)· θὰ ἔρθῃ ἡ ὥρα ποῦ θὰ γίνῃ αὐτό. Ὅλες οἱ σημαῖες θὰ καταργηθοῦν, καὶ μία σημαία θὰ κυματίζῃ στὸν κόσμον ὀλόκληρον. Ἡ σημαία αὐτὴ δὲν θὰ εἶνε οὔτε τῆς μιᾶς οὔτε τῆς ἄλλης ὑπερδυνάμεως· θὰ εἶνε ἡ σημαία τῆς ἁγίας Τριάδος. Ἦν, παῖδες Ἑλλήνων, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος**